

BÁRÓ JULIUS EVOLA:

FEMINIZMUS ÉS HEROIKUS TRADÍCIÓ

A minőség és a differenciáltság a tökéletesség felé, a kvantitás és a forma nélküliség a tökéletlenség felé mutat. Ebből a premisszából kiindulva máris bizonyítást nyer az a tény, miszerint a felmagasztalt nyugati kultúra nem evolúcióként, hanem visszafejlődésként és involúcióként fogható fel.

Mára végre a különböző tragikus események az olcsó optimizmus mítoszainak legtöbbjét lerombolták, így abba a helyzetbe kerültünk, hogy ennek a látszólagos paradoxonnak az igazságát feltárhassuk. A nyugati világ már évszázadok óta a minőség szörnyű elhatalmasodásának van alávetve. A politikában megjelenő formák, a liberalizmustól a demokratizmuson át a bolsevik tömegkultúráig - különálló és már csupán külsőséges jelenségek. Nem csak a kasztok különbségei és a benső minőségek - melyeknek antik tradícióink nagyságukat köszönhetik - lettek aláásva, hanem a jövő ideáljaként is hasonló visszafejlődési folyamat kerül előtérbe: az ember és ember közötti teljes minőséget a nemek közötti minőség követi. A modern világ hanyatlásának oly sok jelensége, és erőteljesen antiarisztokratikus és antihierarchikus törekvései között kialakul a feminizmus, amelynek akut kifejeződése leginkább abban a két országban található, amelyek, mint egy harapófogó két ollója, keletről és nyugatról a mi Európánkat akarják összeroppantani: Oroszországban és Amerikában. A nő bolsevista egyenjogúsítása a férfival szemben - minden szociális, jogi és politikai szempontból - valóban tökéletesen megegyezik azzal az emancipációval, amelyet a nő a feminizmus által, az óceán túlpartján már kivívott magának.

Segítségünkre siet a következő szembeállítás. Hogy világossá tegyük e modern elhajlást, és egyszersmind meghatározzuk azokat az értékeket is, amelyek ismét vissza vezethetnek a normalitáshoz, ahhoz a létszemlélethez fordulunk, amely minden nagy árja kultúrára, főképpen a klasszikus, görög-római, továbbá északi-római világra volt jellemző. A forma kultusza - a formáé, mint rendező és megkülönböztető törvénye: ez volt ennek a létszemléletnek a középpontja. A világ kozmosz és nem káosz, amennyiben egy tökéletes organizmussal megegyező módon, számos jól differenciált és felcserélhetetlen részből és funkcióból épül fel. Valójában e részek végcélja nem az, hogy az individualitásukat feloldva abba az állapotba kerüljenek vissza, ahol még egyek voltak. A végcél sokkal inkább az, hogy önmaguk legyenek, minél inkább a saját természetüket fejezzék ki, amíg az abszolút individualitást el nem érik, amelyet úgy fogtak fel, mint a mindenség legteljesebb sokféleségének és meghatározottságának előfeltétele. Ezen az úton formálódtak ki a hierarchikus rend alapjai, ami a családban, a 'gens'-ben (nemzetség), a városban és végül magában a birodalomban is jelen volt; a hierarchiáé, amely nem kényszer és elnyomás hatására, hanem spontán módon jött létre, az emberek, nemek és rasszok közötti természetes különbségek elismerése révén.

Magától értetődően egyetlen lény sem csupán az, aminek empirikus közvetlenségében látszik. Ellentétes természetek merülnek fel, és ütköznek össze benne. A keveredtségnek ezt az állapotát tökéletlenségnek tartották; ezen állapot felülmúlása volt az etika, sőt az aszkétika tradicionális célja, egészen azon típusok megvalósításáig, amelyek kizárólag és tökéletesen "ők maguk": körülbelül úgy, mint egy művész által a formátlan anyagból készített élő szobrok. Nos, ami főképpen a nemeket illeti, a férfi és a nő két típusként jelenik meg, és aki férfinak születik, az férfiként, aki nőnek, az nőként kell, hogy tökéletesítse önmagát teljes egészében, testileg és lelkileg, minden összekeveredtség felülmúlásával. Még szellemi téren

is külön utat kell járnia a férfinak és a nőnek, amit csupán minden összezavarodottság és ellentmondásosság nélkül szabad elhagyni.

Az általunk normálisnak tartható világban, ahol a teljesen természetes szabadság és az a fajta benső bátorság uralkodott, ami nélkül az élet szennyes és értelmetlen, s amely világban a férfiasságnak lényeges jellegzetessége volt a benső szerénység és uralom, az "önmagában létezés" és az erőből létrejövő tisztaság is - nos e cél felé két nagy út volt kijelölve: a tett (akció) és a szemlélődés (kontempláció) útja. Egyrészt a harcosban vagy hősből másrészt az aszkétában jutott tehát kifejezésre a kétféle tiszta férfiasság. Ezekkel a típusokkal szimmetrikusan a nőiség is kétféle lehet. A nő megvalósításával, mint szerető vagy anya, ugyanarra a nivóra emeli magát, ahol a férfi, mint harcos vagy aszkéta áll. Ahogyan van aktív - úgy van passzív, negatív heroizmus is. Az abszolút meghatározás heroizmusával szemben az abszolút odaadás heroizmusa áll - és az egyik éppoly ragyogó lehet, mint a másik, ha tisztán, mintegy rituális áldozati adományként élük át. A heroizmusnak éppen ez a kettőssége határozza meg azt a különbséget, ami a férfi és a nő tökéletesedésének útja között van. A harcos és az aszkéta önuralmának - amelyek közül az előbbi a tiszta tett által, az utóbbi a férfias elvonultság által határoz meg a maga számára egy az életen túlmutató életet - megfelel a nőben annak a folyamatnak a heroizmusa, ami által magát valakinek teljesen odaadja és ami által valaki más számára létezik, legyen az a férje (ekkor beszélhetünk a szerető-típusról, amely a harcos női megfelelője), vagy a fia (az anya típusa, amely az aszkéta megfelelője). Egy ilyen kapcsolatban a nő saját életének magasabb értelmét, boldogságát és - határhelyzetben - megszabadulását találja meg. A heroizmus e két különválasztott és felcserélhetetlen irányzatának egyre eltökéltebben gyakorolt megvalósítása vagyis a nemek tradicionális és normális törvénye: minden olyasminek az eltávolítása, ami a férfiban nőies és a nőben férfias, egészen addig, amíg tökéletesen meg nem valósul az abszolút nő és az abszolút férfi.

Szükségtelen arra utalnunk, mennyire ellentétben állnak ezek a nézetek azokkal a nivelláló és humanitárius alapelvekkel, amelyek az utóbbi időben a morál, a jog, a társadalmi rend, sőt a nyugati ember megismerésének és munkálkodásának ideálját is uralták. Ezen alapelvek segítségével határozhatjuk meg a modern feminizmus szellemiségét és arculatát. Valóban nem gondolható el, hogy az a világ, amely a kasztokat "túlhaladta" és - hogy jakobinus zsargonban fejezzük ki magunkat - minden embernek visszaadta "méltóságát" és "jogait", éppen a nemek közötti helyes viszonyokra vonatkozó érzéket őrizte volna meg. A nő emancipációjának sorsszerűen követnie kellett a szolgák felszabadítását, és a rend és tradíció nélküliek - azaz az antik párják - dicsőítését. És a lemondást hódításnak tartották. A szolgaság évszázadai után a nő szabaddá, önállóvá akart válni. A feminizmus azonban nem volt képes arra, hogy a nőnek más személyiséget kölcsönözzön, mint a férfiénak egyszerű utánzatát. Ezáltal az igényei és követeléseai pusztán maszkként szolgálnak, amely mögé az újfajta nő önmagával szembeni bizalmatlanságát, vagyis azon képességének hiányát rejti, miszerint alkalmatlan az lenni, ami: nő és nem férfi. A feminizmus számára az a premissza szolgál alapul, hogy a nő önmagában nem rendelkezik értékekkel, és csak abban az esetben ér valamit, ha amennyire csak lehet férfivá válik, és a férfi előjogait is igénybe veszi. Ezért a feminizmus a legrosszabb értelemben vett elfajzás szimptomája. És míg a tradicionális etika megkövetelte, hogy a férfi és a nő egyre inkább önmaga legyen, és egyre merészebb képekkel fejezték ki, hogy mitől lesz az egyik férfi, a másik nő, - addig láthatjuk, hogy a "modern" mozgalmak a nivellációra törekednek, egy olyan állapot felé, ami a nemi individuáción és differenciáción valójában nem túl, hanem innen van.

Más oldalról: amit a feminizmus a prakticitás síkján szem előtt tartott, az a bankok, hivatalok, piacok és a modern élet más irányadó centrumai által kitermelt homunkulusz. Épp ezért a feminizmus könnyen bizonyíthatja, hogy a nő is többé-kevésbé ugyanazokkal az intellektuális és praktikus képességekkel rendelkezik, mint amelyekkel az új, önnön árnyékává vált férfi jogait, autonómiáját és "fensőbbiségét" indokolja. Más szempontból viszont a férfi nem avatkozott bele a dolgok menetébe, sőt még elő is segítette azokat: a nőt a nyilvános életbe, a hivatalba, az iskolába, a műhelybe és a modern társadalom és kultúra egyéb kártékony területeire kényszerítette. Ezáltal megadta az utolsó nivelláló lökést is. Abban a világban, ahol a bokszoló, a cowboy és a zsidó bankár a legmagasabb férfiasság megtestesítőjeként tölti be az aszkéta és a harcos helyét, ott a modern materializált ember szellemi elférfiatlanodásában megelevenedni látszik az afroditéi nő ősi fensőbbisége az érte értelmetlen módon dolgozó és az érzékiség által elállatiasodott férfi felett. A másik oldalon: a nemi korrupció és elkeseredés válfajai állnak, amelyeket felületesség kísér, vagy a női típus akár a fizikai jellemzőkig elmenő elfajzása, a nő természetes lehetőségeinek elsorvadása, benső lényének megfulladása. Innen a garçonne típusa: az elférfiasított, sportos, üres, bármilyen önmagán túli benső folyamatra alkalmatlan lány, aki végül alkalmatlan magára a nemiségre is. Hiszen a modern nőben nem csak az anyaság lehetősége, hanem maga a szerelem lehetősége sem ébreszt fel végső soron lényegi érdeklődést, míg ezzel szemben vonzza a szépítkezés, a ruhákkal - vagy a lehető legkevesebb ruhával - való öndíszítgetés, a fizikai tréning, a tánc a tánc kedvéért, és így tovább.

Így aztán könnyű előre látni, hogy ezen az alapon - akár csak materiális szempontból - hová vezet a két nem kapcsolata. A szerelemben, ugyanúgy, mint a mágnesességben és elektromosságban, a teremtő szikra annál nagyobb és élőbb, minél erőteljesebb a polaritás, azaz minél nagyobb a nemek közötti differencia: tehát minél inkább valóban férfi a férfi és valóban nő a nő. Az evolúción átesett és "emancipált" nő világában ezt az erőt a kétszínű pajtáskodás promiskuitása a sápadt "intellektuális" szimpátiától, vagy az új banális kommunista naturizmustól kaphatja; ez viszont többé már nem az a mély és elementáris értelemben felfogott szerelem, amelyben a régiek kozmikus őserőt ismertek fel. Ahogyan a szociális egalitarizmus a korábbi férfias és élő - harcos és harcos, vezető és alárendelt közötti - viszonyokat eltörölte, hasonlóképpen fog a feminista egalitarizmus egyre inkább ízléstelenül eltorzult világhoz vezetni. Egy effajta világ élcsapata - Oroszország és Amerika - már tanulmányozható, és közvetíti számunkra a legfontosabb figyelmeztető jeleket.

Minden összefügg egymással a hanyatlásban éppúgy, mint az újraszületésben. Ha a modern nő dekadenciájáról van szó, nem szabad elfelejteni, hogy végül is a férfi az, aki ezért a dekadenciáért felelős. Ahogyan a plebsz sohasem tudott volna a szociális és kulturális élet minden területére betörni, ha a királyok és az arisztokraták valóban alkalmasak lettek volna kezükben tartani a kardot és a jogart, úgy egy valódi férfiak által vezetett társadalomban sem tudta és nem is akarta volna a nő a mai feminista elfajzás útját választani. Ezért a valódi reakciónak kevéssé a nő mint inkább a férfi ellen kellene irányulnia. Nem lehet elvárni, hogy a nő ismét hű legyen a természetéhez, amíg a férfi csupán önnön torzképét ismeri és magasztalja. Minden külső látszat ellenére, a nemiség csak a szellemi síkokon valódi és feltétlen. A modern ember tradicionális értelemben vett reintegrációja - az arisztokratikus fensőbbiség, az aszkétai és harcosi méltóság és a dór-árja tisztaság értelmében - egyet jelent a férfi önmagával létesített reintegrációjával. Ha mindezt csupán egy elit réteg hajtja végre, ez a reintegráció akkor is elengedhetetlen feltétele lesz a politikai újraépítésnek, - de nem csupán ennek, hanem a nemek közötti helyes viszonyok helyreállításának, a feminista tévtanok egy új heroikus stílus nevében történő elhárításának, és a nő természetes lehetőségeihez: a tűzhöz, a fényhez és a megszabadító odaadáshoz történő visszatérésnek is.

Julius Evola

fordította: Mészáros Dávid